

**แบบจำลองการเทียบเคียงสมรรถนะการบริหารแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กร สำหรับโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21**
**Total Quality Management Benchmarking Model for Secondary Schools under
Secondary Education Service Office Area 21**

สุดารัตน์ รัตนแสงศรี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการแบบจำลองการเทียบเคียงสมรรถนะการบริหารแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 2) ศึกษาความเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบจำลองการเทียบเคียงสมรรถนะการบริหารแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กร โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้ (1) ศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับการเทียบเคียงสมรรถนะการบริหารแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 (2) ประเมินความต้องการแบบจำลอง (3) พัฒนาการออกแบบจำลอง (4) สอบถามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ (5) ยกร่างต้นแบบแบบจำลอง (6) รับรองแบบจำลอง และ (7) พัฒนา ปรับปรุง และนำเสนอแบบจำลอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จำนวน 222 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือแบบสอบถามทัศนมาตรส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่าความต้องการแบบจำลองของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผู้เชี่ยวชาญ มีความเห็นว่าแบบจำลองการเทียบเคียงสมรรถนะการบริหารแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ในภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (4.20)

ผู้ทรงคุณวุฒิให้ปรับปรุงองค์ประกอบด้านบริบทเป็น 2 ปัจจัย ได้แก่ 1) บริบทด้านอาคารสถานที่ และ 2) บริบทด้านประชากร/ละแวกประมาณ

คำสำคัญ: การพัฒนา แบบจำลอง แบบจำลองการเทียบเคียงสมรรถนะการบริหารแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กร

Abstract

The purpose of this study were 1) to study teachers' needs toward total quality management benchmarking model for secondary schools under secondary education service office area 21 2) to study experts' opinion toward total quality management benchmarking model. The process of this study are as follow: (1) study about total quality management benchmarking model for secondary schools (2) study needs for such a model (3) develop the conceptual framework (4) study experts' opinions (5) develop a prototype model (6) confirm the model and (7) develop, improve and present the model. The population of this research were 222 teachers in secondary schools under secondary education service office area 21. The data collection is intended to assess the need for the model and analyze the data by means of percent, mean, standard deviation.

A questionnaire was used as the instrument to collect data. The data were analyzed in terms of frequency, percentage, mean, standard deviation.

The research results illustrated that the teachers' needs of the model in general was at high level (4.46).

The experts thought that total quality management benchmarking model for secondary schools was appropriate at high level (4.20)

The experts recommended to adapt the context component into 2 factors : 1) Building 2) Personnel and Budgeting

Keywords: Model Development, Total Quality Management Benchmarking Model

บทนำ

แบบจำลองการเทียบเคียงสมรรถนะการบริหารแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กร สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 21 เป็นนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษา ซึ่งเกิดจากการนำกระบวนการและวิธีวิทยาการวิจัยในรูปแบบการวิจัยเชิงวิจัยและพัฒนาตามแนวคิดของ ศาสตราจารย์ ดร.ชัยยศ พรหมรงค์ (2550: 1-50) ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนการวิจัย 7 ขั้นตอน (7 Steps model) ได้แก่ 1) ศึกษาองค์ความรู้ แนวคิด หลักการ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง 2) สอบถามความต้องการแบบจำลอง 3) พัฒนารอบแนวคิด ต้นแบบแบบจำลอง 4) สอบถามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ 5) พัฒนาร่างต้นแบบแบบจำลอง 6) รับรองต้นแบบแบบจำลอง โดยผู้ทรงคุณวุฒิ และ 7) ปรับปรุงต้นแบบแบบจำลอง และเขียนรายงานการ

พัฒนา ด้วยกระบวนการและวิธีวิทยาการวิจัยที่มีคุณภาพ จึงทำให้องค์กรการบริหารสถานศึกษาที่ทรงคุณค่า คือ แบบจำลองการเทียบเคียงสมรรถนะการบริหารแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กร สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

แนวคิด หลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ (แบบจำลอง) (สุทัศน์ขอมคำ, 2540)
2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการเทียบเคียงสมรรถนะ (จิรพัฒน์ งามประเสริฐวงศ์, 2544)
3. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารคุณภาพทั้งองค์กร (พรชูลี อชาวนำรุ่ง, 2548)

ผลการวิจัย

พบว่าแบบจำลองการเทียบเคียงสมรรถนะการบริหารแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กร สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 มีรายละเอียดดังนี้

1. ชื่อแบบจำลอง: แบบจำลองการเทียบเคียงสมรรถนะการบริหารแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กร สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

2. องค์ประกอบของแบบจำลองประกอบด้วย

2.1 องค์ประกอบด้านบริบท ประกอบด้วย 1) ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียน 2) สภาพอาคารสถานที่ และ 3) ชนบทรวมนิยม ประเพณี และวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับชุมชน

2.2 องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย 3 กลุ่มปัจจัยหลัก 12 ปัจจัยย่อย ดังนี้

1) ปัจจัยด้านการควบคุมด้วยคุณภาพ (PDCA)

2) ปัจจัยด้านการบริหารแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กร (Total Quality Management)

3) ปัจจัยด้านการเทียบเคียงสมรรถนะ (Benchmarking)

2.3 องค์ประกอบด้านกระบวนการ ประกอบด้วย 8 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผนและกา กำหนดเป้าหมาย 2) การจัดองค์กร 3) การจัดบุคลากร 4) การกำกับดูแล 5) การประสานงาน สื่อสาร และการร่วมมือ 6) การจัดสรรทรัพยากร 7) การรายงาน และ 8) การประเมินผล

2.4 องค์ประกอบด้านผลลัพธ์ ได้แก่ แบบจำลองการเทียบเคียงสมรรถนะการบริหารแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กร สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

2.5 องค์ประกอบผลย้อนกลับ ประกอบด้วย 2 กระบวนการ ได้แก่ 1) กระบวนการประเมินผล กระชบ และ 2) กระบวนการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ที่เอื้อต่อการทำงานให้ประสบความสำเร็จ

3. ขั้นตอนการพัฒนาแบบจำลองการเทียบเคียงสมรรถนะการบริหารแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กร สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 มี 7 ขั้นตอน ดังนี้

3.1 กำหนดอุดมการณ์ ประกอบด้วย

1) กำหนดปรัชญา 2) กำหนดปณิธาน และ 3) กำหนดวิสัยทัศน์

3.2 วางแผนและเตรียมการด้านบริบท ประกอบด้วย 1) จัดองค์กร 2) จัดสภาพแวดล้อม 3) จัดบุคลากร และ 4) กำหนดนโยบายและพันธกิจ

3.3 คำนึงการพัฒนาประสิทธิภาพประกอบด้วย 1) การวางแผนและกำหนดเป้าหมาย 2) การจัดการองค์กร 3) การคัดเลือก และการสรรหาบุคลากร 4) การสั่งการให้ปฏิบัติ 5) การประสานงาน การสื่อสาร และการร่วมมือ 6) การจัดสรรทรัพยากร 7) การควบคุมด้วยการรายงานว่าเป็นไปตามแบบหรือไม่ และ 8) การประเมินผล

3.4 การประเมินและการพัฒนาประสิทธิภาพแบบจำลองการเทียบเคียงสมรรถนะการบริหารแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กร สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

3.5 ช้อนกลับผลการประเมิน เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพ

3.6 คำนึงการประกันคุณภาพ

4. แผนผังแสดงขั้นตอนแบบจำลอง (Sudarat KMB Model)

5. ทรัพยากรที่ใช้ในการพัฒนาแบบจำลอง ประกอบด้วย 1) ทรัพยากรมนุษย์ และ 2) งบประมาณ

อภิปรายผล

ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการแบบจำลองการเทียบเคียงสมรรถนะการบริหารแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กร อยู่ในระดับมาก แสดงว่า ครูผู้สอนเห็นว่าการบริหารแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรมีความสำคัญ อันจะช่วยให้การบริหารงานของผู้บริหารมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การบริหารงานที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ผู้บริหารจึงควรได้มีการวางแผน และดำเนินการอย่างเป็นระบบ โดยมีขั้นตอนและกระบวนการในการบริการงานที่ได้มีการวิจัยและทดลองแล้วว่าเป็นรูปแบบที่ดี

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าแบบจำลองการเทียบเคียงสมรรถนะการบริหารแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กร ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ผู้วิจัยได้มีการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับแนวคิด หลักการ เกี่ยวกับการบริหารงานแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรมาเป็นอย่างดี รวมทั้งมีการศึกษาความต้องการแบบจำลองการเทียบเคียงสมรรถนะการบริหารแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กร จึงทำให้การพัฒนาแบบจำลองมีความเหมาะสมกับการดำเนินการในสถานการณืจริง

ข้อเสนอแนะ

1. โรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 ควรพัฒนาขีดความสามารถในการสร้างผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะและความสามารถในการดำรงตนในฐานะพลเมือง ยกระดับจัดการเรียนการสอนที่ได้มาตรฐานสากล การบริหารจัดการที่มีคุณภาพสูง ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีศักยภาพของภาวะวิเคราะห์ข่าวสาร ข้อมูล ตลอดจนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ในองค์กร ได้มีสมรรถนะด้านเทคโนโลยีและวิธีการ ในการตอบสนองและการยอมรับการเปลี่ยนแปลง เพื่อเข้าสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) ที่รู้เท่าทัน และเป็นองค์กรแห่งการติดต่อสื่อสาร (Communication Organization) ที่รู้เท่าทัน และเป็นองค์กรแห่งการติดต่อสื่อสาร (Communication Organization)

2. โรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 ต้องพัฒนาด้านคน คือการสร้างความรู้ที่ผูกพันต่อองค์กร และมีบรรยากาศของความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากร ผู้บริหารต้องสร้างความสามัคคีในองค์กร และเพิ่มคุณค่าบุคลากรด้วยการพัฒนาอย่างต่อไปทั้งบุคลากรชาวไทยและชาวต่างชาติ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการบริหารจัดการและขอบเขตของการปฏิบัติหน้าที่สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล พ.ศ. 2546.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช.
- ชาญชัย อัจฉินสมาจาร. (2542). **การบริหารการศึกษา.** กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์.(2555).**การวิจัยเชิงวิจัยและพัฒนาเอกสารประกอบคำบรรยายหลักสูตรศึกษาศาสตร**
ศษญับัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี.
- ภรณ์ กิรติบุตร.(2542).**การประเมินประสิทธิภาพขององค์การ.กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไวยเลี่ยนสโตร์.**
- สุทัศน์ ขอบคำ.(2540).**รูปแบบการกระจายอำนาจการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ.ปริญญาบัตร**
การบริหารการศึกษาศษญับัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Getzels, J.W. and Guba, E.G. (1957).**Social behaviors and the administrative Process.**School Review.
- Hoy, Wayne K. and Miskel, Cecil G. (1991). **Educational Administration: Theory Research and Practice.** New York ; McGraw-Hill.